

Sihtasutuse Eesti Meremuuseum nõukogu aruanne tegevuste kohta 2022 majandusaastal

Sihtasutus Eesti Meremuuseum asutati 13.02.2017. Sihtasutuse asutajaks on Eesti Vabariigi nimel Kultuuriministeerium.

Sihtasutus Eesti Meremuuseum on Eesti merendusajaloo koguja, säilitaja ja uurija ning merekultuuri tutvustaja ja edendaja. Meremuuseumi missioon on kasvatada inimeste teadmisi, austust ning armastust merelise pärandi vastu. Seda tehakse väärtustades vastutustundlikkust, mõttejulgest, koostööd ja avatust. Meremuuseum on Läänemere piirkonna üks uuenduslikumaid, teaduspõhilisemaid ja mitmekülgsemaid muuseume, töötaja- ja peresõbralik tööandja ning sotsiaalselt vastutustundlik organisatsioon.

Meremuuseum on viimase kümne aasta jooksul kujunenud regiooni üheks juhtivaks kultuuri- ja mäluasutuseks, tuues kohale ligi 300 000 külastajat aastas, korraldades põnevaid ja külastajaid kõnetavaid näitusi, saades positiivset tagasisidet nii kohalike kui väliskülaliste hulgas ning pakkudes teadmisi enam kui 11 000 muuseumitundides osalevale õpilasele aastas. Jõudsalt arendanud muuseumi teadussuunda, korraldades mitmeid rahvusvahelisi konverentse, käivitanud koostöös Tartu Ülikooliga merenduse ajaloo valikaine ning populariseerinud merendusajaloo uurimist. 2019. a taasavati Paks Margareeta koos elamusliku kogupere ekspositsiooniga, mis räägib siinse meresõidu loo keskajast tänapäevani. Esimese muuseumina Eestis pakub Meremuuseum võrdseid elamuslikke võimalusi toetavaid lahendusi nii nägemis-, kuulmis- ja liikumisraskustega kui ka intellektipuudega külastajatele.

Viimased aastad on olnud peagi oma 90. juubelit tähistavale Meremuuseumile sarnaselt teistele muuseumidele ja kultuuriasutustele äärmiselt tormilised. Üks kriis on asendunud teisega ning tervise- julgeoleku-, energia- ja majanduskriisid ei ole võimaldanud turismisektori täielikku taastumist, nõrgendavad inimeste kindlustunnet, vähendavad riigi võimalusi muuseumi investeeringute toetamisel ning sunnivad muuseumi rakendama täiendavaid kokkuhoiumeetmeid.

Kolm lähiaastate olulisimat prioriteeti

1. Tuua inimesed korduvalt muuseumisse tagasi ja pakkuda neile kvaliteetset külastuskogemust. Teeme koostööd koolidega, et pakkuda mitmekülgseid ja põnevaid haridusprogramme. Töötame järjepidevalt oma külastuskeskkonna arendamisega, uuendamist vajab Lennusadama ekspositsioon. Eesmärk on oskuslikult siduda vahetut ja reaalselt külastuskogemust tänapäevaste digitaalsete võimalustega.
2. Arendada Meremuuseumi teadustegevust uurimuspõhisemaks. Teadurite uurimustöö leiab avaldamist nii teadusväljaannetes kui ka laiemale avalikkusele suunatud muuseumipublikatsioonides ning näituseprojektidena.
3. Suurendada Meremuuseumi organisatsioonilist ja majanduslikku efektiivsust. Täna on muuseum organisatsioonina killustunud eri tegevuspaikade vahel. Soov on minna edasi täiendavate ruumivõimaluste leidmisega, et koondada kogu muuseumi sisuline pool ja kogud Lennusadamasse, mis loob täiendavad võimalused külastajate tagasikutsumiseks.

Muuseumi peamised tugevused

1. Atraktiivne muuseumikeskkond koos Eesti suurima ja mitmekülgsema merendusajaloo koguga, ekspositsioonid ja programmid nii Lennusadamas (sh Suur Tõll ja jahisadam) kui ka Paksus Margareetas.
2. Võimekus kõnetada ja vastu võtta suurel arvul külastajaid, olles Eesti enimkülastatud muuseum ja üks peamisi turismisihtkohti.
3. Pühendunud ja oma tööd armastavad professionaalid, kes töötavad selle nimel, et iga päev teha Eesti parimat muuseumi.
4. Uurimuspõhine teadusosakond, millel on võimekus viia läbi kõrgetasemelisi teadusprojekte ja laiahaardeline rahvusvaheline koostöövõrgustik.
5. Teadlikkus Meremuuseumist on kõrge, muuseum on pidevalt meediapildis ja suudab jätkuvalt üllatada.
6. Meremuuseum on innovaatiline ja uuendusmeelne ning avatud uuenduslike lahenduste katsetamisele.
7. Väga hea majasisene projektide ettevalmistuse ja läbiviimise võimekus lisavahendite kaasamiseks.

Väljakutsed

1. Kriisidest tulenev ebakindlus, mis omab mõju külastajate arvule ja omatuludele, teadmatus kriiside ulatusest ja mõjust riigieelarvelistele toetustele ning turismisektori taastumise väljavaadetest.
2. Meremuuseumi inimesed ja kogud on laiali pillutatud eri kohtade ja hoonete vahel, mis ei võimalda tööd piisavalt efektiivselt korraldada, samuti mõjutab ühtekuuluvust ja infoliikumist.
3. Uuendamist vajavad nii Lennusadama kui ka Paksu Margareeta (mille avamine langes kriiside algusesse, mistõttu ei ole olnud võimalik seni Paksu Margareeta täielikku potentsiaali rakendada) ekspositsioonid, et soodustada korduvkülastusi ning ajakohastada muuseumikeskkonda. Samuti tuleb pidevalt investeerida muuseumilaevade korrashoidu ning museaalide säilitustingimuste parandamisse.
4. Lennusadama kaide olukord on kriitiline, mis on ohuks nii muuseumilaevadele kui ka Lennusadama jahisadama tegevusele.
5. Suuremahuliste projektide elluviimine eeldab senisest veelgi tõhusamat koostööd eri osapooltega ja projektijuhtimise kompetentside arendamist.

Muuseumi tööd mõjutavad tegurid

1. Erinevate kriisidega (tervise-, julgeoleku-, energia- ja majanduskriisid) kaasneb suur ebakindlus tuleviku osas. Turismisektori taastumise väljavaated on kriiside valguses endiselt ebaselged. Kui turismivaldkonna madalseis jätkub aastaid, avaldab see kogu muuseumide ja kultuurisektorile laiemalt väga negatiivset mõju.
2. Muutused riiklikus rahastuses ja kultuuripoliitilistes otsustes laiemalt, sh riigieelarvelise toetuse vähenemine ja võimalikud üleriigilised kärped. Teisest küljest võivad järgmise Euroopa Liidu eelarveperioodi käivitamine ning sellega seoses uued võimalikud kultuuriturismi toetavad meetmed avaldada muuseumi tegevusele võimendavat efekti.
3. Riiklike pärandihoidlate projekti realiseerumisel tekivad paremad võimalused osa museaalide hoiutingimuste parandamiseks, samuti võib sellega kaasneda muutusi senises töökorralduses.

4. Lennusadama ala kui terviku arendamine arvestades naabruses toimuvaid arenguid.

2022 tegevuste kokkuvõte

Meremuuseumi missioon on tõsta inimeste teadmisi Eestist kui mereriigist ning kasvatada ühiskonnas austust ja armastust merelise pärandi vastu.

Alates 1981. aastast asub muuseumi põhiekspositsioon ligi 500-aastase ajalooa suurtükitornis Paks Margareeta. 2012. aasta mais avas Meremuuseum oma teise väljapaneku Lennusadamas. Eesti Meremuuseum on kõige populaarsem muuseum Eestis, mida 2022. aastal külastas kokku ligikaudu 220 000 inimest (sh Lennusadamat 166 000 ja Paksu Margareetat 54 000). Võrreldes 2021 aastaga tõusis külastajate arv 127%.

Regulaarselt toimuvate teemanäitustena tuuakse publikuni nii kohalike uurimisprojektide tulemusi kui ka rahvusvahelisi külaliskäituseid. Lennusadama välialal on laste mänguväljak ja tegutseb sadam, kus asuvad sajandivanune aurik-jäämurdja Suur Tõll ning teised külastatavad muuseumilaevad. 2022 aastal osales ligikaudu 11 500 last erinevates haridusprogrammides.

2022 aasta külastajate arvu tõus võrreldes 2021 aastaga oli üllatavalt suur. Omatulu laeku 70% ehk ligikaudu 1 100 000 eurot rohkem võrreldes prognoosiga. Ka tegevuskulud suurenesid ca 630 000 euro võrra, valdavalt energiakulude kasvu tõttu. Investeeringuid tehti poole vähem kui planeeriti. Osadele plaanidele ei leitud loodetud rahastust ning osad investeeringud lükkusid aastasse 2023.

2022 kinnitatud koondeelarve täitmine seisuga 31.12.2022

	2022 eelarve	2022 täitmine	2022 täitmise määr
Tulud kokku	6 493 631	7 584 776	117%
sh omatulu	1 364 783	2 312 127	
sh sihtfinantseerimine	4 969 606	5 234 980	
sh muud tulud	0	37 669	
Kulud kokku	6 477 542	7 108 631	110%
sh tegevuskulud	4 037 627	4 677 160	
sh tööjõukulud	2 439 915	2 431 471	
Investeeringud	1 068 200	469 470	44%

Vaadatud läbi Sihtasutuse eesti Meremuuseum juhatuse poolt koostatud ja nõukogule esitatud majandusaasta aruande 31. detsembril 2022 lõppenud majandusaasta kohta, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest ning millele on lisatud sõltumatu vandeaudiitori aruanne, kiidab nõukogu selle heaks.

Ülevaade nõukogu tööst 2022. aastal

Ülevaade on koostatud lähtudes riigivaraseaduse § 98 lõikest 1³ ja Sihtasutuse Eesti Meremuuseum põhikirjast ja näitab, kuidas nõukogu on sihtasutuse tegevust aruandeperioodil korraldanud, juhtinud ja järelevalvet teostanud. Lisaks tuuakse välja juhatuse ja nõukogu liikmetele makstud tasud.

Aruandeperioodil oli sihtasutuse nõukogu 5-liikmeline:

- Roomet Leiger, nõukogu esimees;
- Marju Reismaa, nõukogu liige;
- Kaupo Raag, nõukogu liige;
- Carolin Pihlap, nõukogu liige;
- Heiti Hääl, nõukogu liige.

2022. a toimus 5 nõukogu koosolekut.

Olulisemad sihtasutuse nõukogu poolt aruandeperioodil vastu võetud otsused ja korraldatud tegevused:

- 2021 aasta majandusaasta aruande ja sihtasutuse nõukogu majandusaasta tegevuste aruande kinnitamine;
- 2022 aasta tegevuskava, majandustulemuste ja investeringute monitoorimine;
- 2022 aasta siseauditi teemade kinnitamine;
- laenu võtmise vajaduse hindamine;
- Nargen Nord projekti ehk Naissaare rannakaitse patarei 10a, ohvitseride kasiino (komandantuuri) ja raudtee taastamise arutelud;
- ajutise laevahalli rajamise planeerimine;
- energiakulude kokkuhoiumeetmete seiramine;
- 2023 aasta tegevuskava ja eelarve ning investeringute plaani kinnitamine.

Sihtasutuse asutaja otsusega on määratud sihtasutuse nõukogu esimehe kuutasu suuruseks 350 eurot ja nõukogu liikme kuutasu suuruseks 175 eurot.

Nõukogu ja juhatuse liikmetele makstud tasud aruandeperioodil olid järgnevad:

Nimi	Juhatus/nõukogu	Periood	Summa kokku (EUR BRUTO)
Urmas Dresen	juhatuse liige	01.01.-31.12.2022	56 888,72 eurot (sh tulemustasu 4 500 eurot)
Roomet Leiger	nõukogu esimees	01.01.-31.12.2022	4 200 eurot
Marju Reismaa	nõukogu liige	01.01.-31.12.2022	2 100 eurot
Kaupo Raag	nõukogu liige	01.01.-31.12.2022	2 100 eurot
Carolin Pihlap	nõukogu liige	01.01.-31.12.2022	2 100 eurot
Heiti Hääl	nõukogu liige	01.01.-31.12.2022	2 100 eurot

(allkirjastatud digitaalselt)

Roomet Leiger

Carolin Pihlap

Marju Reismaa

Heiti Hääl

Kaupo Raag